

Vastaus valtuustoaloitteisiin Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan allekirjoittamiseksi

Kaupunginhallitus 15.09.2025
2206/00.02.03/2025

Valmistelu ja lisätiedot
henkilöstöjohtaja Anu Kalliosaari, korkeakouluharjoittelija Alva Törnroos ja hallintojohtaja Roope Lenkkeri,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi.

Valtuutettu Tuuli Hirvilammi on yhdessä 35 allekirjoittajan kanssa tehnyt vuonna 2018 aloitteen, että Porvoo sitoutuu tasa-arvon edistämiseen ja päättää allekirjoittaa Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan. Valtuutettu Frida Sigfrids on tehnyt vastaavat aloitteen vuonna 2021.

Vastauksena aloitteisiin todetaan seuraavaa

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja on vapaaehtoinen sitoumus viedä tasa-arvoa koskevat kansainväliset sopimukset ja oman maan lainsäädäntö käytäntöön kunnan omassa toiminnassa. Peruskirjan hyväksymisen tavoitteena on tukea paikallistasoa laaja-alaisesti tasa-arvolainsäädännön toteuttamisessa.

Peruskirja on poliittinen ja strateginen väline sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kunnissa ja aluetasolla. Siinä sukupuolten tasa-arvo tulee nähdä osana laajoja asiakokonaisuuksia ja sen avulla tasa-arvon edistäminen on järjestelmällisempää ja strategisempaa yksittäisten toimenpiteiden sijaan. Se kattaa monipuolisesti muun muassa kuntien ja aluetason demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, johtamisen, palvelut, työnantajaroolin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn ja kestävä kehityksen. Peruskirjan allekirjoittanut kunta sitoutuu päivittämään olemassa olevia tasa-arvosuunnitelmiaan, asettamaan tavoitteet peruskirjan pohjalta ja varamaan resursseja toteutukseen. Asiakirja korostaa, että on hyvä pitää tasa-arvoa esillä systemaattisesti sekä viestiä ja keskustella aiheesta niin hallinnossa sisäisesti kuin luottamushenkilöiden ja kuntalaistenkin kanssa.

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja

Porvoo kaupunki tunnustaa nyt jo Eurooppalaiseen tasa-arvon peruskirjaan sisältyvät periaatteet:

1. Naisten ja miesten tasa-arvo on perusoikeus
2. Naisten ja miesten tasa-arvon varmistamiseksi on puututtava syrjinnän ja epäedullisen aseman moninaisiin ja toisiinsa liittyviin muotoihin
3. Naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen ja edustus päätöksentekoon on demokraattisen yhteiskunnan edellytys
4. Sukupuolistereotyyppien poistaminen on olennaisen tärkeää naisten ja miesten tasa-arvon saavuttamiseksi

5. Sukupuolinäkökulman sisällyttäminen kaikkeen paikallis- ja aluehallinnon toimintaan on välttämätöntä naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi
6. Asianmukaisesti laaditut ja rahoitetut toimintasuunnitelmat ja ohjelmat ovat keskeisiä välineitä naisten ja miesten tasa-arvon edistämisessä

Peruskirjan allekirjoittamisella kaupunki sitoutuisi

- laatimaan tasa-arvoa koskevan toimintasuunnitelman
- esittämään yhdenvertaisuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa tavoitteensa ja painopisteensä sekä kaikki toimenpiteet, joita se aikoo toteuttaa, sekä resurssit, jotka se aikoo osoittaa perusoikeuskirjan ja sen sitoumusten toteuttamiseksi. Suunnitelmassa on myös täsmennettävä ehdotettu toteutusaikataulu.
- kuulemaan laajasti sidosryhmiä toimintasuunnitelman laatimisessa ja levittämään sitä laajasti hyväksymisen jälkeen
- päivittämään toimintasuunnitelmaa olosuhteiden muuttuessa
- auttamaan perusoikeuskirjan täytäntöönpanon edistymisen seurannassa tekemällä yhteistyötä arviointijärjestelmässä, jossa käytetään tätä tarkoitusta varten kehitettyjä indikaattoreita, sekä edistämään Euroopan alue- ja paikallishallintojen välistä vertaisoppimista tehokkaista keinoista, joilla ne voivat saavuttaa sukupuolten tasa-arvon omalla alueellaan.
- asettamaan tasa-arvoa koskevat toimintasuunnitelmansa ja muu asiaankuuluva julkinen materiaali saataville tätä tarkoitusta varten.

Porvoon kaupunki sitoutuu kaikessa toiminnassaan edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja ihmisten yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemässä syrjintää. Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja ei ole miltään kohdin ristiriidassa kaupungin tahtotilan, suunnitelmien ja toimenpiteiden kanssa. Kun allekirjoittaminen kuitenkin edellyttäisi enemmän tilastointia, raportointia ja asiakirjojen laadintaa, on samanaikaisesti pohdittava myös sitä, mihin henkilöresurssit suunnataan. Arjen toimenpiteet ovat tärkeämpiä kuin juhlavat julistukset.

Kaupungilla on jo useita Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan tarkoittamia suunnitelmia. Porvoon kaupungilla on koko kaupungin henkilöstöä koskeva yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, joka kattaa sekä naisten ja miesten tasa-arvosta annetussa laissa että yhdenvertaisuuslaissa työnantajalle asetetut suositukset ja velvoitteet. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sisältää kyselyihin ja työturvallisuushavaintoihin perustuvan arvion yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon nykytilasta sekä suunnitelman epäkohtiin puuttumisesta. Suunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein ja siihen sisältyvä palkkakartoitus tehdään vuosittain. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma käsitellään yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa.

Porvoon kaupungin kasvun ja oppimisen toimialalla jokaisessa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yksikössä laaditaan toimipaikkakohtainen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, mikä lisäksi opetussuunnitelmissa otetaan huomioon yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen. Myös muissa oppilaitoksissa on tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Kuntaliitolta saatujen tietojen mukaan ainakin 35 kuntaa on allekirjoittanut julistuksen. Suurimmat kaupungit ovat allekirjoittaneet julistuksen, samoin kuin useat kunnat, jotka sijaitsevat lähellä Porvoota. Osana valmistelua Porvoo on ollut yhteydessä Vaasan ja Kouvolan kaupunkihin ja saanut heiltä tietoa peruskirjan allekirjoittamisen merkityksestä kaupungin toiminnassa. Erityisesti Vaasan kokemukset ovat olleet rohkaisevia.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen arjessa, palveluiden tuottamisessa, kehittämisessä sekä poliittisella ja strategisella tasolla on ensiarvoisen tärkeää. Nykyinen Porvoon kaupunkistrategiassa todetaan että Porvoon kaupunki haluaa olla yhdenvertainen kaupunki, joka tavoittelee etenkin sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämistä. Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan allekirjoittaminen osoittaa, että Porvoon kaupunki organisaationa tunnustaa peruskirjan tavoitteet, sitoutuu niihin ja haluaa aktiivisesti edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ei ainoastaan veloitteena vaan myös kaupungin julkilausuttuna arvona.

Edellä todetun perusteella kaupunginhallitukselle esitetään, että Porvoon kaupunki allekirjoittaa Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan vastauksenaan Tuuli Hirvilammin ja Frida Sigfridsin valtuustoaloitteisiin Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan allekirjoittamiseksi ja antaa vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.